

PREDLOG ZAKONA O BUDŽETU ZA 2014.

- ∂ Fiskalna politika, kao skup mjera državne vlasti nadležne za vođenje javnih finansija, predstavlja ***sintezu svih sektorskih politika***. U tom smislu, kreiranjem i sprovođenjem fiskalne politike težimo ka ***maksimiziranju ekonomskog rasta i razvoja***, kroz definisanje mjera za ostvarenje javnih prihoda kojima će se finansirati javna potrošnja, uz vođenje računa o optimalnoj alokaciji ograničenih resursa.
- ∂ Plan prihoda i rashoda Države obično se donosi za period od jedne godine, iako se novim Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti predviđa trogodišnji budžetski okvir, koji je za prvu godinu obavezujućeg, a za naredne dvije indikativnog karaktera.
- ∂ Budžet, kao jedan od najvažnijih zakona, je ***osnova za finansiranje usvojenih politika pojedinih resora***, odnosno njime se trasira pravac državne politike za predstojeću godinu u dijelu javnih finansija pri sprovođenju sektorskih politika.
- ∂ Stoga smo, u pripremi predloga Budžeta za narednu godinu, uložili značajne napore kako bismo održali konzistentnost naših politika, što, u prvom redu, podrazumijeva nastavak konsolidacije javne potrošnje i vođenje odgovorne i restriktivne fiskalne politike, u okviru postojećeg makroekonomskog ambijenta. Imajući prethodno u vidu, ***predloženi Budžet predstavlja izraz aktuelne ekonomske realnosti***.
- ∂ Planiranje Budžeta za 2014. godinu smo izvršili na osnovu:
 - ~ izvršenja budžeta za 10 mjeseci tekuće godine,
 - ~ projekcije izvršenja za posljednja dva mjeseca 2013. godine,
 - ~ ažuriranih makroekonomskih indikatora za sljedeću godinu,
 - ~ novih fiskalnih projekcija, urađenih na osnovu novog seta mjera fiskalnog prilagođavanja i
 - ~ zaključka Vlade o dodatnim mjerama štednje.
- ∂ Ciljevi predloga Budžeta za narednu godinu ostaju slični, a to su:

- ***dalje obuzdavanje prekomjerne potrošnje***, što se rashodne strane tiče, i
- ***uvođenje sistemskog reda na prihodnoj strani***, kroz unapređenje fiskalne discipline i pružanje podrške konkurentnosti ekonomije.

- ∂ Javna potrošnja se mora prilagoditi poreskom kapacitetu privrede i stanovništva, dok njena konsolidacija ima za cilj da doprinese dinamičnijem ekonomskom rastu, kako bi se smanjile i najveće fiskalne ranjivosti – budžetski deficit i javni dug, uz očuvanje i dalje snaženje konkurentnosti ekonomije i poboljšanje životnog standarda.
- ∂ Trajno ozdravljenje javnih finansija može biti postignuto prvenstveno ***uspostavljanjem balansa javne potrošnje***. Bez budžetske ravnoteže produbljuju se svi strukturni problemi i slabi izgled snažnijeg rasta, uz jačanje recesionih pritisaka. U tom smislu, ravnoteža budžeta nije sama sebi cilj, već njeno dostizanje treba da doprinese ekonomskoj ravnoteži, povećanju zaposlenosti i uravnoteženju platnog bilansa.
- ∂ Efikasnost fiskalne politike slabi sa rastom zaduženosti. Izuzetak predstavlja ***zaduživanje usmjereno ka realizaciji kapitalnih projekata*** iz razloga što se, na taj način, doprinosi stvaranju preduslova razvoja, izgradnji infrastrukture i otklanjanju uskih grla, te omogućava brži razvoj i efikasnija upotreba resursa kojima raspolažemo.
- ∂ Generalno, kreiranje i sprovođenje fiskalne politike u predstojećem periodu opredjeljivaće činjenica koje smo svjesni, a to je da ***javni dug odražava odluke prethodnih i sadašnjih generacija kojima se ograničavaju odluke budućih generacija***.
- ∂ U tom smislu, nastavljamo sa sprovođenjem fiskalne konsolidacije, čije mjere najmanje znače povećanje poreskih stopa, a znatno više ***uvođenje principa pravednosti, discipline, objektivnosti i održivosti***.

- o Uz proces fiskalnog prilagođavanja, u narednoj godini ćemo se intenzivno baviti **restrukturiranjem javnog duga**.
- o Kroz ova dva ključna opredjeljenja, uz značajne, do sada ostvarene, efekte, **stvaramo stabilnu osnovu za godine koje slijede i znače snažniji ekonomski rast**.
- o Predlogom Zakona o Budžetu definisani su sljedeći limiti:
 - maksimalan nivo deficita, do 2% BDP-a
 - maksimalan nivo javnog duga, u okviru kriterijuma iz Mastrohta
 - učešće budžetske potrošnje, do 38% BDP-a
 - nivo kapitalnog budžeta, u iznosu od nešto iznad 90 miliona eura, što je povećanje u iznosu od oko 25 miliona eura u odnosu na plan za 2013. godinu

OSNOVNE KARAKTERISTIKE BUDŽETA ZA 2014.

- **Realan rast ekonomije planiran je na nivou od 3,6%.**
- Predlogom Zakona o budžetu za 2014. godinu predviđen je **rast izvornih prihoda budžeta**, kao posljedica rasta ekonomske aktivnosti, ali i rezultat planiranih mjera fiskalne politike. Na osnovu navedenog, **izvori prihodi budžeta planirani su u iznosu od 1.257,6 miliona eura ili 35,8% procijenjenog BDP-a**. Prihodi su planom budžeta **uvećani za oko 96 miliona eura, odnosno 8,2% u odnosu na planirani iznos iz 2013. godine**, imajući u vidu procijenjenu realnu stopu rasta ekonomije od 3,6% u 2014. godini i efikasniju poresku naplatu, odnosno smanjivanje sive ekonomije, na čemu ćemo i dalje insistirati.
- **Izdaci budžeta planirani su u iznosu od 1.328 miliona eura ili 37,8% BDP-a**, što je više u odnosu na ovogodišnji budžet, za oko 71 milion eura. Na rast izdataka je uticalo povećanje potrošnje za kapitalni budžet. Ovim dajemo doprinos realizaciji kapitalnih projekata i, na taj način, stvaranju preduslova razvoja, izgradnji infrastrukture i

otklanjanju uskih grla, te bržem razvoju i efikasnijoj upotrebi resursa kojima raspolažemo.

- **Kapitalni budžet za 2014. godinu je planiran je na nivou nešto iznad 90 miliona eura, odnosno oko 2,6% BDP-a, što je povećanje od oko 25 miliona eura.**
- U cilju postizanja što održivijeg budžetskog deficita, u odnosu na Budžet za 2013. godinu, umanjene su **sve druge kategorije rashoda** (troškovi za službena putovanja, reprezentacije, zakupe, tekuće održavanje i ostale usluge).
- **Deficit budžeta za 2014. planiran je na nivou do 2% BDP-a, odnosno nešto ispod 70 miliona eura.** Budžetski deficit će, dakle, biti **ispod nivoa definisanog kriterijuma iz Mاستrihta** (koji preciziraju da je gornja dozvoljena granica deficita 3% BDP-a) i **niži od iznosa planiranog ovogodišnjim budžetom (2,88% BDP-a).**
- Predlogom Zakona o budžetu za 2014. godinu **planirano je izdavanje garancija vrijednih 25 miliona eura** i one su, u cilju pružanja podrške dinamiziranju ekonomske aktivnosti, **opredijeljene prvenstveno za razvojne projekte** (projekat kabla Tivat – Pljevlja).
- **U 2014. biće neophodno zaduživanje u visini do 240 miliona eura.** Presjekom primitaka i rashoda, jasno je da će pozajmljena sredstva biti usmjerena na **otplatu glavnice kredita, finansiranje deficita i stvaranje fiskalnih rezervi.** Izvori finansiranja će zavisiti od procjene uslova na tržištima kapitala.